

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3244/2021. (VI. 4.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.680/2020/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Bóta Csaba ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.680/2020/15. számú ítélete, a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.560/2019/9. számú ítélete és az Egri Törvényszék 27.P.20165/2018/74. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján az ítéletek megsemmisítését. Indítványozói álláspont szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogát, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a támadott kúriai döntés alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozó mint a II. rendű alperes alapítója 2017. január 28-án az 1/2017. (I. 28.) számú határozatával az alapítói jogok gyakorlására unokáját, az I. rendű alperest jelölte ki, majd e döntését a 2017. április 12-én hozott 7/2017. (IV. 12.) számú határozatával visszavonta. A változásokat a nyilvántartó bíróság átvezette. Az I. rendű alperes keresete folytán indult előzményi perekben hozott jogerős ítélet hatályon kívül helyezte a 7/2017. (IV. 12.) számú alapítói határozat kijelölést visszavonó részét (Egri Törvényszék 12.20.255/2017/45., Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.428/2018/5.), továbbá a nyilvántartó bíróság végzésének az alapítói jogok gyakorlója bejegyzést törölő és az ezt követően bejegyzett adatait (Egri Törvényszék 12.P.20.296/2017/29., Debreceni Ítéltábla Pf.20.468/2018/8.).
- [4] Az indítványozó ezek után keresetében kérte annak megállapítását, hogy az I. rendű alperest az alapítói jogok gyakorlására kijelölő nyilatkozata érvénytelen, és kérte a nyilvántartó bíróság megkeresését az eredeti állapot helyreállítása érdekében. Az érvénytelenséget arra alapította, hogy a (2017. január 28-i) jognyilatkozatot cselekvőképtelen tudatállapotban tette, másodlagosan arra hivatkozott, hogy nyilatkozata megtételekor tévedésben volt, harmadlagosan arra, hogy az I. rendű alperes őt megtévesztette, negyedlegesen arra, hogy a jogszabályban meghatározott alaktság nem teljesült, míg ötödlegesen arra, hogy jognyilatkozata – a jognyilatkozatok értelmezésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések okán is – érvénytelen.
- [5] Az Egri Törvényszék 2019. szeptember 23-án hozott 27.P.20165/2018/74. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította.
- [6] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Debreceni Ítéltábla 2020. február 20-án hozott, Pf.II.20.560/2019/9. számú jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [7] 1.2. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2020. október 20-án hozott Pfv.VI.20.680/2020/15. számú ítéletével a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartotta, megállapítva, hogy a felülvizsgálati kérelem nem alapos, a jogerős ítélet a hivatkozott okokból nem jogszabálysértő.
- [8] A Kúria megállapítása szerint a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet valamennyi rendelkezését csak formálisan támadta, egyáltalán nem érintette a negyedleges és ötödleges kereseti kérelmeket elutasító rendelkezéseket, ezért az állított jogszabálysértésekről az elsődleges, a másodlagos és a harmadlagos kereseteket elutasító rendelkezés kapcsán kellett állást foglalni.
- [9] Az elsődleges kereseti kérelem kapcsán a Kúria kifejtette, hogy érdemi döntésre kiható eljárási szabályt sért a bíróság akkor, ha speciális szakismeretet igénylő jelentős tény megállapításához, vagy megítéléshez olyan

szakértőt vesz igénybe, aki képesítésénél fogva nem, vagy többirányú speciális szakismereti igény esetén nem mindegyik szakterületen rendelkezik megfelelő szakismerettel, azonban a perbeli szakértői bizonyítás ilyen hibában nem szenvedett. A Kúria indokolása szerint a pszichiáter szakorvossal szemben a pszichológus bölcsészettudományi karon szerez diplomát, orvosi kérdésekben nem kompetens, ezért a pszichiáter szakértőnek kell nyilatkoznia a megvizsgált személy ügyei viteléhez szükséges belátási képesség hiányáról. A Kúria megítélése szerint a perbeli esetben az aggálytalan elmeorvos-szakértői vélemény és a per egyéb adatainak egybevetésével, alappal jutottak arra a meggyőződésre az ügyben eljáró bíróságok, hogy az indítványozó a keresettel támasztott nyilatkozata megtételekor az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége birtokában volt, mentális zavar az észszerű döntési készségét nem korlátozta.

- [10] A Kúria megállapítása szerint a felülvizsgálati kérelem a másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmek elutasítását illetően kizárólag a bizonyítás eredményének mérlegelését támasztja. Bár a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése megalapozhatja a felülvizsgálati kérelmet, a Kúria döntésének indokolása szerint a felülvizsgálati kérelem jogi érveinek tükrében a jogerős ítélet ilyen hibában nem szenvedett ezért a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal érintett részét hatályában fenntartotta.
- [11] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében – egyebek mellett – kifejtette, hogy ügyében tisztességtelen és részrehajló bírói döntések születtek, mert az Egri Törvényszék ítélete elleni fellebbezése elbírálásában a Debreceni Ítéltábla „azon tanácsa járt el, amelynek előadó bírása ugyanaz a bíró volt, aki az előzményi perben ugyanezen előadó bírói tisztséget látta el”. Ugyancsak nem tekinthető az indítványozó véleménye szerint részrehajlásmentesnek és tisztességesnek a Kúria eljárása, figyelemmel arra, hogy az ügy előadója az a kúriai bíró volt, aki korábban a Debreceni Ítéltáblán szolgált és „a kollégái által hozott ítélet kérdésében döntött”.
- [12] Az indítványozó szerint ugyanis – mivel a bírósági eljárásokba bevonták az előzményi perek anyagát –, a bíróságoknak észlelniük kellett volna, hogy az előzményi ítéletek egyike sem ad magyarázatot arra, hogy az indítványozó által hozott határozat hatályon kívül helyezése iránti perben miért az alapítvány (és miért nem az indítványozó) volt az alperes. Alkotmányjogi panaszában kifogásolta továbbá az indítványozó azt, hogy a háziorvos által adott igazolást a bíróságok nem vették figyelembe, mert kuratóriumi tagként nem tekintették őt érdektelennek, ezzel szemben az előzményi perben született döntéseknél egy másik kuratóriumi tag tanúkénti nyilatkozatát viszont mérlegelték a bíróságok, annak ellenére, hogy az ő kuratóriumi tisztségét az indítványozó megszüntette, korábban perben is álltak egymással, tehát nyilvánvaló volt közöttük az érdekellentét.
- [13] Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok részrehajló eljárása azért is megállapítható, mert esetében mellőzték a speciális szakértelemmel rendelkező pszichológus szakértő igénybevételét, úgyszintén a szakértői véleményre tett észrevételeit, indítványait.
- [14] Mindezekre tekintettel az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára, melynek során a bíróság az indítványozó által megnevezett egyik tanú nyilatkozata és az indítványozó állítása közötti ellentmondást oldja fel, a háziorvos írásbeli véleményét mint bizonyítékot a bíróság vegye figyelembe, az indítványozó által megjelölt tanukat a bíróság hallgassa meg és a bíróság állapítsa meg, hogy az indítványozó életében nem kívánta az alapítói jogait megszüntetni.
- [15] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [16] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak.
- [17] 3.1. Az indítványozó a Kúria ítéletét 2020. október 30. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt 2020. december 3-án, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be a bíróságra. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény XXVIII.

cikk (1) bekezdését illetően az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá megjelöli a sérelmezett bírósági határozatokat, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, valamint az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz az ügyben született bírósági döntések megsemmisítésére. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Mivel az indítványozó ügyében hatósági döntés nem született, így az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító nyilatkozatát az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti hivatkozásként vette figyelembe.

- [18] 3.2. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjai alapján az indítványozónak meg kell jelölnie az Alaptörvényben biztosított joga sérelmének lényegét; valamint indokolást kell előadnia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [19] Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban azt állapította meg, hogy az indítványozó a főtítkári eljárásban történt felhívás ellenére sem terjesztette elő az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában olyan indokolást, amely alkotmányjogilag értékelhető módon alátámasztotta volna a támadott bírói döntések és a részrehajlásmentesség követelménye, mint a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog részjogosítványa vélt sérelme közötti összefüggést. Annak hangsúlyozása ugyanis, hogy az ügyben az egyik bíró eljár az előzményi perben is, továbbá az, hogy a Kúria tanácsának egyik tagja korábban a Debreceni Ítéltáblán teljesített szolgálatot, alkotmányjogilag értékelhető indokolásnak még a bizonyítás kapcsán az indítványozó által felsorolt kifogások figyelembe vétele esetén sem tekinthető.
- [20] Az alkotmányjogi panasz tehát a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pontjában megjelölt kritériumnak nem felel meg, így azt az Alkotmánybíróság azt érdemben nem vizsgálhatta.
- [21] Az indítványozónak a bírói jogértelmezéssel és mérlegeléssel kapcsolatos kifogásait illetően az Alkotmánybíróság jelen ügyben is indokoltnak tartja megjegyezni, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéseket kizárólag az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik. Következésképpen az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel [elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]].
- [22] 4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pontjában meghatározott feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. május 18.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2050/2020.

